

Vergaderjaar 2004–2005

26 488

Behoeftestelling vervanging F-16

Nr. 28

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 maart 2005

Op 15 maart jongstleden is een rapport van de «Government Accountability Office» (GAO: de Amerikaanse rekenkamer) over het JSF-project verschenen. Het rapport is getiteld «TACTICAL AIRCRAFT Opportunity to Reduce Risks in the Joint Strike Fighter Program with Different Acquisition Strategy». U heeft gevraagd om een schriftelijke reactie op dit rapport.

De GAO constateert dat sinds het begin van het programma in 1996 de geschatte ontwikkelingskosten met 80 procent zijn gestegen en dat de aflevering van de eerste operationele vliegtuigen met twee jaar is vertraagd. Volgens de GAO is het programma niet meer uitvoerbaar volgens de initiële uitgangspunten. De uitvoerbaarheid wordt volgens de GAO verder bemoeilijkt door onzekerheden in de planning en het technische ontwerp. Voorts stelt de GAO dat de Amerikaanse regering aanzienlijke risico's neemt door de voorziene samenloop van de ontwikkelingsfase en de productiefase. Om risico's in het programma te beperken, adviseert de GAO meer tijd te nemen voor de opstelling van een projectplanning, waarbij het product evolutionair tot stand komt en de technologie- en productontwikkeling kan worden voltooid vóórdát wordt geïnvesteerd in de productie.

De Amerikaanse regering heeft in een reactie op een concept van dit rapport te kennen gegeven dat het JSF-programma reeds voorziet in een evolutionaire totstandkoming van de JSF door middel van het «block-plan», waarbij de (door)ontwikkeling van de JSF tot stand komt door elkaar opvolgende configuratiestandaarden. Voorts stelt de Amerikaanse regering dat de acquisitiestrategie voorziet in duidelijke mijlpalen, waarbij besluiten over productie-investeringen berusten op duidelijke «entry and exit» criteria voor de productierijpheid van het ontwerp. Voorts is volgens de Amerikaanse regering sprake van een goede, getrapte overlegstructuur, zowel binnen het project als met de toekomstige gebruikers, waardoor risico's inzake product, tijd en geld tijdig worden onderkend en maatregelen worden genomen om deze risico's zo klein mogelijk te houden.

De GAO zal de Amerikaanse regering de komende vijf jaar ondersteunen met duidelijke analyses en aanbevelingen waarmee het JSF-programma verder kan worden verbeterd. Het door de GAO geschetste beeld van de vertragingen en de daarmee gepaard gaande kostenstijgingen is op zichzelf juist. Dit is echter geen nieuwe informatie; het beeld is consistent met de informatie die de regering aan de Tweede Kamer heeft verstrekt met jaarrapportages en afzonderlijke brieven over de ontwikkelingen in het JSF-programma. Daarbij is tevens onderstreept dat in het JSF-programma zeer serieus wordt omgegaan met risico's en dat regelmatig de haalbaarheid van de projectplanning wordt beoordeeld. Er is dan ook goede nota genomen van de conclusies en aanbevelingen van de GAO. U zult onverwijld worden geïnformeerd indien de analyse van de GAO alsnog tot aanpassingen in de planning van het JSF-programma of van het project «Vervanging F-16» leidt.

De Staatssecretaris van Defensie,
C. van der Knaap